

SLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/II
Telefon št. 3487, interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Dln, mesečno, če se sprejema listi v upravi, naročnina 4 Dln, na dom in po pošti dostavljen listi 5 Dln. Celoletna naročnina 50 Dln, polletna 25 Dln, četrletna 13 Dln. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/II
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 2549

Kdo govori resnico?

Izjava Litvinova o rusko-poljskih pogajanjih za pakt o nenapadanju

Berlin, 30. avgusta. s. Včeraj se je ustavil v Berlinu sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov, ki se nahaja na potu v Zenevo. Njegov obisk ni velemočan, kakor so bila zadnja potovanja evropskih državnikov po evropskih glavnih mestih. Sicer je zunanji minister dr. Curtius nje-

Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov v Berlinu. Od leve na desno: nemški poslanik v Moskvi v. Dirksen, Litvinov in njegova sprejema.

mu na čast priredil zajutrek, vendar pa o razgovoru med obema zunanjima ministroma ni bil izdan noben uradni komunikat. Pač pa je Litvinov čutil potrebo, da se izjavi o vprašanju, o katerem je nemško časopisje v zadnjem času največ razpravljalo, če izvajemo angleško krizo: o vprašanju rusko-poljskega dogovora o nenapadanju. Zato je povabil k sebi časnikarje. Izjave Litvinova o tem vprašanju so bile natančno formulirane. Povedal je še enkrat to, kar je že dan prej poročala ruska brzojavna agencija, dementiral je namreč izjave poljskega in francoskega časopisja. Prišel je še programatičen stavek: »Prepričan sem, da mir in pa medsebojni odnosi države ne bodo nič pridobili, ampak nasprotno le trpeti, če se resnica obda z meglo in se lansirajo vesti, ki spravljajo javno mnenje v zmedo. V sedanjem trenutku je bolj kot kdaj potreba jasnosti in točnosti v karakterizaciji odnosov med posameznimi državami.«

O zgodovini rusko-poljskih pogajanj je Litvinov povedal sledeče: »Avgusta 1926 t. j. natančno pred petimi leti, je sovjetska vlada predlagala poljski vladi, naj bi sklenila pogodbo o nenapadanju in je tudi predložila načrt te pogodbe. Podobne predloge je stavila ruska vlada vsem baltskim državam. Poljska vlada se je takrat zadržala napram ruski predlogu negativno. Sicer ga ni direktno odklonila, vendar pa je stavila pogoje, ki jih sovjetska vlada nikakor ni mogla sprejeti. Ker je poljska vlada vztrajala na svojih pogojih, so bila pogajanja spomladi leta 1927 prekinjena in se od tedaj niso več obnovila. Vest, da je sovjetska vlada v oktobru leta 1930 svoj predlog napram Poljski obnovila, je navadna izmišljotina. Sovjetska vlada ni imela nobenega povišanja, da bi svoj predlog obnovila, ker poljska vlada ni dala k temu niti najmanjšega povoda. Dokument,

ki ga je pred nekaj dnevi izročil v Moskvi gosp. Patek, je vnovič potrdil negativno stališče poljske vlade napram pogodbi, ker ni samo ponovila starih pogojev, marveč stavila tudi nove. (Kakšni so ti novi pogoji, Litvinov ni povedal.) Ko je gosp. Patek to dokument izročil, ni stavil predloga za obnovitev pogajanj, marveč je pojasnil izročitev dokumenta s tem, da želi rezultate pogajanj iz leta 1926-27 na kratko povzeti. Dan prej, preden je gosp. Patek izročil dokument, je bil pri meni in mi ni niti z besedico omenil nameravane izročitve dokumenta, pravtako ni ničesar govoril o pogodbi o nenapadanju, marveč je le sporočil, da potuje na dopust.«

Nadalje je Litvinov izjavil, da Rusija samoposedi umevno želi zboljšanja svojih odnosov do Poljske, tega pa ni mogoče doseči z razširjanjem vesti o pogajanjih, ki jih ni. To lahko povzroči samo razburjenje in polemiko, česar se moramo varovati. Prisiljen je to izjaviti ravno v interesu odnosov med Poljsko in Rusijo. Gospod Litvinov je še dodal, da odnosi med Poljsko in Sovjetsko unijo nikakor niso bili predmet pogajanj med Rusijo in drugimi državami. Rusija še nadalje želi skleniti pogodbo o nenapadanju z vsemi državami, s katerimi je v neposrednem stiku. Dosele so ruske predloge sprejele Nemčija, Turčija, Litva, Perzija in Afganistan. Rusija upa, da bo v najkrajšem času videla med temi državami tudi Francijo, kjer pogajanja o pogodbi niso našle na nobene težave. Svetovna kriza naj bi imela vsaj to dobro posledico, da bi vse države sprejele ruske mirovne pogoje.

Nato so časnikarji stavili različna vprašanja. Večini vprašanj, posebno košljivim, se je Litvinov izognil. Smehljaj se je in opozoril na besedilo svoje izjave. — Danes je ruska delegacija z Litvinovim odpotovala dalje proti Zenevi.

Četrtninska voznja za udeležence Kraljevega tedna v Ljubljani je dovoljena za vso državo in sicer od 4. do 10. septembra.

Predsednik nemškega katoliškega shoda v Nürnbergu poslanec centurama Jaos.

Zg. Bitnje gori

Ljubljana, 30. avgusta.

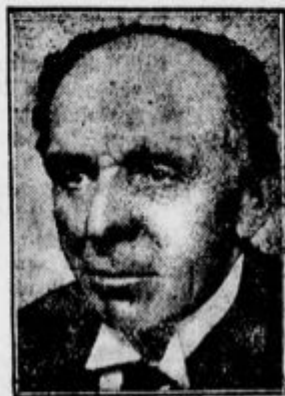
Potniki, ki so se pripeljali z nočnim potnim vlakom, so pripovedovali, da gori vas Zgornje Bitnje pri Kranju. Ob času, ko je vozil vlak tam mimo (po 8 zvečer), je bilo v plamenih že okrog 10 hiš. Podrobnosti o požaru nismo mogli zvedeti, ker telefonska urada tako v Kranju kakor tudi v Strazju radi pozne ure nista bila več odprta.

Moulin pred obsodbo

Rim, 30. avg. s. Dne 1. septembra bo fašistično izredno sodišče za varnost države začelo razpravljati o znani aferi belgijskega profesorja Moulina. Kakor znano, je bil 10. aprila Moulin, profesor literature na liceju v Bruslju, aretiran v Milanu v trenutku, ko je hotel zopet zapustiti Italijo. Sedaj objavljena obtožnica ga močno obremenjuje. Očita mu, da je prišel v Italijo samo za to, da bi deloval kot odposlanec skupine italijanskih bežencev. Bil je v ozki zvezi z znanim protifašistom Bassanesijem, ki je z letala metal v Milan oklice. Prišel je pisma protifašističnim revolucionarjem, vtihtopal v kovčku z dvojnimi dnom propagandni material in imel nalogo, da poroča o legi letališč, vojašnic in drugih javnih poslopih. Pri njem so baje našli tozadevne risbe in zapiske o gospodarskem položaju.

Neko pismo, naslovljeno na Bassanesija — trdi obtožnica — je vsebovalo celo risbo o legi Mussolinijevega stanovanja. Iz tega sklepajo, da so bili nameravani teroristični atentati. Moulin je baje priznal, da je pismo na Bassanesija napisal Fossati, njegov soobtoženeц, ki je že prej od italijanskih bežencev dobil naročila za atentate. Prav tako je Moulin baje priznal, da je kovček z dvojnimi dnom, v katerem je prinesel propagandni material, last Bassanesija.

Z Moulinom, ki je pred tremi leti študiral v Bologni in zato Italijo že od prej dobro poznal, se bodo zagovarjali še štirje drugi obtoženci, ki so bili aretirani v zvezi z odkritjem te afe. Vsem obtožencem so vsaj to dovolili, da si sami izberejo svoje zagovornike. To je pred kratkim zahtevala vloga, ki so jo poslali intelektualci iz različnih dežel. Za Moulinov proces vlada veliko zanimanje. Ta slučaj je bil tudi povod interpelaciji v italijanski zbornici zaradi protifašističnih demonstracij belgijskih dijakov v Bruslju. Kazni, ki jih določajo v pošte prihajajoči paragrafi, so zelo težke.

Angleški glavni delegat za Zenevo Viscount Cecil.

Šahovski turnir na Bledu

Borba postala srdita - Niemcovič zgubil že tretjo partijo Vidmar, Pirc in Astaloš remizirali, Kostičeva igra prekinjena

Bled, 30. avgusta.

Danes je bila nedelja in vrhu tega še krasen dan, toda mojstri so kljub temu ostali v turnirski dvorani, kjer se je vršil resen boj za točke. Prava turnirska borba se je prav za prav začela šele včeraj, danes se je pa z vso svojo srditostjo nadaljevala. Tisti, ki še niso videli turnirja, naj pridejo sedaj pogledat, kaj se pravi boriti se v takem mednarodnem turnirju.

Danes je bila končana manjša polovica prvega turnusa blejskega turnirja in številni gledalci so videli ono silo in zagrizenost, ki je značilna za prave turnirske partije. Vsi mojstri so se borili s tako energijo in žilavostjo, da sta padli v prvih petih urah igranja le dve odločitvi, dočim se je v ostalih vršil boj še popoldne.

Prva sta končala dr. Tartakower in dr. Astaloš. Astaloš je že imel kmeta več, toda tako slabo pozicijo, da ni mogel misliti na zmago. Partija je ostala remis.

Druga odločitev je bila katastrofalna za Niemcoviča. Niemcovič je izgubil že dve partiji — proti Piru in Kashdanu — tretji poraz pa mu je danes zadal Aljehin. Nerazumljivo je, kaj je z Niemcovičem, ki je v zadnjih letih dosegel v različnih turnirjih vendar sijajne uspehe. Sedaj pa je odšel že po šestih poljih trikrat poražen iz turnirske dvorane. Danes se je branil s francosko igro, v kateri je Aljehin v otvoritvi žrtvoval kmeta za napad. Pri tem so dobile Aljehinove figure silno moč in končno je zasedel beli stolp še zadnjo linijo, nakar se je Niemcovič kmalu udal. Zmage v 19 potezah nad svojim glavnim konkurentom najbrže niti Aljehin sam ni pričakoval.

Med opoldansko pavzo sta sklenila remis Pirc in Maroczy. Maroczy je na splošno začudenje otvoril damski gambit. Nato je nastal trd boj, toda proti izvrstni obrambi izkušenega Maroczyja Pirc ni mogel ničesar opraviti. Partija je bila popoldne prekinjena, nakar sta se sporazumela na remis.

Izredno zanimivo sta se borila Stoltz in dr. Vidmar v danskem gambitu. Stoltz je že dobro stal, toda napravil je napako, nakar mu je Vidmar oslabil rošado. Nato pa je Vidmar slabo igral in izgubil dva kmeta. Vidmar se je nahajal v slabem položaju. Na zvit način pa je napravil lepo kombinacijo, katero je omogočila slaba pozicija Stoltzevega kralja, in spraval Stoltza v neugodno pozicijo. Stoltz je moral previdno igrati, da je rešil partijo. Popoldne sta remizirala.

Nesrečno se je boril danes Bogoljubov proti Spielmannu. Bogoljubov si je zgradil že nekoliko boljše pozicijo, toda pozneje je pogrešil in izgubil kmeta. Spielmann je dosegel dobljeno končnico, katero je izvršno igral, in zmagal.

Ostani dve partiji danes nista bili končani in se bosta nadaljevali v torek. Flohr je v boljši poziciji proti Kashdanu, dočim ima Kostič proti Colle kmeta manj. Flohr bo najbrže dobil, dočim bo Colle težko uveljavil svoje kmete.

Stanje po šestem kolu: Aljehin 4½ (1), Kashdan, Spielmann 3½ (1), Bogoljubov 3½, Astaloš 3, Kostič, Vidmar 2½ (2), Stoltz, Niemcovič, Pirc, Maroczy 2½, Flohr, Tartakower 1½ (1), Colle 1 (1).

Jutri se odigra sedmo kolo, v katerem nastopijo sledeči pari: Astaloš : Spielmann, Vidmar : Tartakower, Colle : Stoltz, Niemcovič : Kostič, Pirc : Aljehin, Flohr : Maroczy, Bogoljubov : Kashdan.

Macdonald izključen iz delavske stranke

London, 30. avg. j. Včeraj se je sestal izvršilni odbor delavske stranke za volilni okraj Seaham Harbour, katerega zastopa Macdonald v spodnji zbornici. Na tem sestanku je odbor oficijelno zaprosil Macdonalda, naj izstopi iz volilne skupine delavske stranke za Seaham Harbour. Izvršilni odbor se je na seji baval z Macdonaldovim zadržanjem med politično krizo in z njegovim vstopom v novi kabinet. Tudi pismo, ki ga je naslovil Macdonald na predsednika izvršilnega odbora, ni moglo prepričati Macdonaldove izključitve. Macdonald je v pismu nazorno orisal resnost finančne krize, ki bi bila vrgla angleško industrijo v kaos, če bi se takoj ne ukrenili potrebni koraki za sanacijo in če se ne bi pokazalo, da pri tej krizi irpe največ ravno delavci in brezposelni. Na koncu pisma izjavlja Macdonald, da se čuti vezanega na vsak sklep izvršilnega odbora.

Z izključitvijo iz delavske stranke volilnega okraja Seaham Harbour je Macdonald izgubil najbolj sigurni volilni okraj delavske stranke. Pri zad-

njih volitvah je bil Macdonald izvoljen tam z večino 28.794 glasov. V slučaju, da pri prihodnjih volitvah ne bo noben drug volilni okraj zahteval Macdonaldove kandidature, ne bo več prišel v spodnjo zbornico kot član delavske stranke.

Tudi krajevna skupina delavske stranke v londonskem predmestju Hampstead, kateri je Macdonald že več let pripadal, ker je njegovo stanovanje v dotičnem okraju, je včeraj ertala Macdonalda s svoje članske liste.

V političnih krogih je seveda izključitev Macdonalda iz teh krajevnih skupin delavske stranke vzbudila precej prahu in z napetostjo pričakujejo, kaj bo Macdonald sedaj napravil. Za najbolj verjetno smatrajo, da se bo Macdonald prav tako kakor Snowden povsem odtegnil parlamentarnemu življenju.

Pridobivajte novih naročnikov!

Voldemaras oproščen

Kovno, 30. avg. tg. Veleizdajniški proces proti Voldemarasu in 23 tovarišem je bil danes končan po 13 dnevni razpravi, ki se je vršila za zaprtimi vrati okrožnega sodišča v Kovnu. Sodniki so se 12 ur posvetovali o razsodbi, ki se glasi: Voldemaras in devet soobtožencev je bilo zaradi pomanjkanja dokazov oproščenih, 11 obtožencev pa je bilo obsojenih. Tako sta bila: Vaitiekivitz in Pupaleitis, ki sta izvršila atentat na notranjega ministra Rusteiko, obsojena na 12, odnosno 15 let težke ječe. Voditelj organizacije »Železni volke« Sliesoraitis in drugi obtoženci pa so bili obsojeni vsak na 1 leto zapor, katero kazen pa so že presedeli v preiskovalnem zaporu. Iz veselja zaradi oprostitve je Voldemaras objel svojega zagovornika in ga poljuboval, za njim pa tudi nekatere druge soobtožence. Potem pa je pokonci stopajoč zapustil sodno dvorano. Ta razsodba še ne pomeni popolne rehabilitacije Voldemarasa, ker teče proti njemu še več procesov, med njimi proces pred vrhovnim sodiščem v Kovnu zaradi poverbe državnega denarja. Ker je bila doba Voldemarasevga izгона medtem podaljšana, bo moral še nadalje živeti v prognanstvu.

Avstrija se izgovarja

Dunaj, 30. avgusta. AA. Korbiro poroča: Vest belgajske »Pravde« o tem, da avstrijska vlada ne izvaja zadostne kontrole nad vagoni vlakov, ki vozijo v Jugoslavijo, ni točna. Avstrijske državne železnice so po konferenci prizadele državi v Curihu dne 11. avgust at. l. že 14. avgusta ukrenile vse potrebno, kakor je to sklenila omenjena konferenca. Pri tem avstrijske železnice niso čakale na izvršitev obljube jugoslovanskih državnih železnic glede izmene vagonov na meji. Avstrijske državne železnice se strogo drže sprejetih sklepov.

Umor poljskega poslanca

Varšava, 30. avg. tg. Včeraj je bil v vzhodnogalicijem kopalšču Truskaviciu izvršen umor, ki bo morda že itak zelo napete odnose med Poljaki in Ukrajinci popolnoma zastrupil. Poljski poslanec Holuvko, ki spada v tabor Pilsudskega in med odlične poljske notranje politike, je bil umorjen v postelji, ko sta se dva mlada moška splazila v njegovo spalnico in ga umorila z nožem in tremi strelji. Dasi ko umor takoj odkrili, sta morilca ponoči v dežju ušla. Oblasti so takoj odredile, da ne sme nihče zapustiti mesta in so prepovedale vsakršen promet z vozi. Vendar morilcev niso našli. Poljski listi so prepričani, da so umor izvršili Ukrajinci. Holuvko je stremel za tem, da bi se dosegla poljsko-ukrajinska obravnava in je pri tozadevnih pogajanjih, ki so se vršila pred nekaterimi meseci, igral prvo vlogo. Pogajanja so se takrat razbila, ker je Holuvko zahteval, da Ukrajinci umaknejo svoje pritožbe v Zenevi. Ukrajinci so odgovorili, da svojih pritožb v Zenevi že radi tega ne morejo umakniti, ker tudi ni mogoče, da se napravi nestorjena »akcija pacifiranja«, ki so jo uvedle poljske oblasti. Holuvko je igral zelo markantno vlogo

Torišče nesebičnih in plemenitih src

60 let mariborskega gasilnega in reševalnega društva
Velike jubilejne slovesnosti

Maribor, 30. avgusta.

S ponosom lahko zre mariborsko gasilstvo na svoje 60 letno žrtvovanje in delovanje. Včerajšnje in današnje jubilejne slovesnosti so samo trenutek, ko se je sredi tega neprekinjenega žrtvovanja nudila prilika, da postanejo ti možje deležni priznanja in zadoščenja. Te svečanosti so zadobile prav poseben poudarek ob sodelovanju mladane celokupnega prebivalstva, ki je z razboževanjem zastav na svojih hišah in s svojo veliko udeležbo pri blagoslovitvenih slovesnostih na Glavnem trgu dalo vidnega izraza svojemu nedeljenemu priznanju, navzočnosti številnih odličnih gostov ter brezhibnem poteku celotnega skrbno in preudarno zasnovanega svečanostnega programa.

Otvoritevno slavlje je bilo včeraj zvečer v Gasilskem domu na Korški cesti, kjer se je vršil svečan komerc, ki ga je s pristransko uvodno besedo otvoril načelnik Ivan Voller, nakar so izrekli tople čestitke magistratu svetnik Rodošek, kot zastopnik mestne občine, gradbeni nadsvetnik inž. Černe, občinski svetnik Franjo Zebot, urednik Spindler i. dr. Davi je zastopstvo mariborskih gasilcev položilo venec na mestnem pokopališču v Pobrežju. Višek jubilejnih slovesnosti je bila služba božja na Glavnem trgu pred Marijino soho ter blagoslovitev Magyrusove motorne festve. Na trgu je bilo zbrano mnogo občinstva, ki je pričakovalo pričetek slavnostnega programa. Z Vodnikovskega trga je prikorakalo ob pol 9 pod poveljstvom zveznega načelnika Vengusta iz Celja 500 gasilcev v kroju, ki so se razpostavili pred soho; sledil je gasilski motorni park mariborskega gasilnega društva z novo Magyrusovo festvo. Neposredno pred soho je tvorilo spalir šest zastav mariborskega in ptujskega društva in drugih okoliških društev. V gasilski armadi so bila moštva iz mariborske okolice ter zastopstva iz raznih krajev Slovenije. Na častni tribuni pred magistratom so se zbrali številni odličniki: ban dr. Marušič, mestni župan dr. Juvan, podhigiar protektoratom so se jubilejne svečanosti vršile, kumica županja dr. Angela Juvanova, banki svetnik Poljanec, okrajni načelnik dr. Hacin, podnačelnik Makar, polkovnik Radovanovič kot zastopnik vojaštva, podžupan dr. Lipold, predsednik državne gasilske zveze Marijan pl. Hrčič iz Djakova, starosta Jugoslovanske gasilske zveze Josip Turk iz Ljubljane, drugi zvezni podstarosta Musek, poveljnik ptujskega gasilnega društva Steudte, častni poveljnik celjskega gasilnega društva Jelenc in drugi odlični gostje.

Potem ko se je gasilstvo s številnim gasilskim motornim parkom razvrstilo, se je pričela sv. maša, ki jo je daroval stolni župnik in kanonik msgr. Mihael Umek; med službo božjo je svirala studenška gasilska godba. Po sv. maši je mala Dorica Zebotova s pristranskim nagovorom predala banu dr. Marušiču in starosti Turku lepa šopka, kumici dr. Juvanovi pa mala Pavla Rakovec. Sledila je blagoslovitev Magyrusove motorne festve; pred blagoslovitvenimi obredi je spregovoril v znanosti besede msgr. Umek, poveljujoč leste kot simbol stremjenja navzgor in ljubezni do Boga, bližnjega in domovine ter kralja. Ko je pristopil k blagoslovitvi, je zabilnel motor in sredi njegovega slavnostnega ropotanja se je dvignila leste do višine 26 m, na katero so zlezli štirje gasilci in vrgli na tla venec za bana, troseč med blagoslovitvenim obredom cvetke. Kot kumica je fungirala županja gospa dr. Juvanova. Po blagoslovitvi je zasvirala studenška godba državno himno, nakar je spregovoril na častni tribuni mestni župan dr. Juvan, ki je pozdravil bana dr. Marušiča, zveznega starosta Turka in druge goste ter zastopnike civilnih in vojaških oblastev, zahvaljujoč se v imenu občanov gasilnemu in reševalnemu društvu za 60 letno požitvalno delovanje, zlasti neumorno delujočemu njegovemu sedanjemu načelniku Ivanu Vollerju. Izrekel je svoj ponos, da ima Maribor tehnično najmoderneje opremljeno gasilno društvo v Jugoslaviji. Nato so sledili govor bana dr. Marušiča in staroste Josipa Turka. Po pripetju spominških travok na zastavi mariborskega gasilnega društva, ki so jih darovala celjsko, ljubljansko in ptujsko društvo, je sledil pod poveljstvom zveznega načelnika Vengusta defile mimo častne tribune.

Po teh slovesnostih na Glavnem trgu so si ban dr. Marušič in drugi gostje ogledali v spremstvu župana dr. Juvana in načelnika Ivana Vollerja moderno gasilsko orodje v Gasilskem domu, nakar je sledila istotam slavnostna seja Jugoslovanske gasilske zveze, ki jo je otvoril starosta Josip Turk, nakar je načelnik Vengust pozdravil navzoče goste. Nato je tajnik Pristovšek iz Ljubljane prečital vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralja Aleksandra, pozdravno brzojavko pa predsedniku vlade armijskemu generalu Petru Zivkoviću. V markantnih izjavah je načelnik Vengust s priznanjem orisal delovanje mariborskih gasilcev, nakar je starosta Turk s pristranskimi besedami pozdravil navzočega ustanovitelja društva Josipa Tschelligija. Sledila je slovesna izročitev častnih znakov Jugoslovanske gasilske zveze, ki so jih dobili: načelnik Ivan Voller, mestni župan dr. Juvan, belomodri trak, častne znake pa bivši šef-zdravnik, reševalnega oddelka dr. Josip Urbacek, inž. Albin Černe, Marijan pl. Hrčič, načelnik mariborske gasilske župe Josip Pfeifer, načelnik žalske gasilske župe Konrad Golarganc, načelnik ptujske gasilske družine Josip Steudte, načelnik celjskih gasilcev Ivan Jelenc, poveljnik celjskih gasilcev Alojzij Kaloh, načelnik iz Ruš Ignacij Flakus, Josip Radek, bivši mariborski načelnik, načelnik Ivan Voller, šef-zdravnik dr. Karel Ipavc, nadalje še sledili člani mariborskega in drugih gasilnih društev: dr. Schmiederer, tajnik Rudolf Glabutschnig, blagajnik dr. Primer, Martin Ertl, Hinko Eger, Arhim Tuta, Josip Černe, Ivan Jäger, Alojzij Stumpf, Rajmund Bien, 91 letni Ivan Januš, Josip Volčič, Stefan Surkalović, Anton Benedičič, Ivan Čerče, Hugo Füllekruss, Ivan Roehel, Bruno Bernhardt, Josip Giebler, Ivan Križec, Ivan He-

ritschko, Ferdo Kranjc, Josip Schell, Avgust Jahn, Ivan Narat, Ivan Mšeha in Franc Schell, tajnik Jugoslovanske gasilske zveze Fran Pristovšek in člani zveznega predsedstva Geza Vezar in Ivan Rakuš. Marijan pl. Hrčič je izročil nato znake častnega članstva drž. zveze sanitetnemu šefu reševalnega oddelka dr. Ipavcu, dr. Schmiedererju, načelniku mariborske župe Pfeiferju, gradbenemu nadsvetniku inž. Černetu, dr. Primerju, ter podnačelniku mariborske župe Flakusu. Srebrne kolajne Jugoslovanske gasilske zveze pa so prejeli: Kaloh, Falež, Zelotti, Košir, Klemenčič in Pšenčnik, Poljska državna gasilska zveza je odlikovala s srebrno kolajno gosp. Pfeiferja. V imenu odlikovancev se je zahvalil gosp. Vengust, pozdrave v imenu državne gasilske zveze pa je izrekel gosp. Marijan Hrčič, nakar je starosta Josip Turk slavnostno sejo zaključil.

Na sporedu so bile nato velike gasilske vaje na Slomškovem trgu; objekt je bil mestni stolp in stolnica, ob kateri priliki se je ponovno izka-

Pred ženevskim zasedanjem

Rim, 30. avg. z. Sinoči so odpotovali člani italijanske delegacije na čelu z zunanjim ministrom Grandijem v Zenevo. Pred odhodom iz Rima je Grandi obiskal Mussolinija v palači Venezia in mu izročil obširen referat o vprašanjih, o katerih se bo razpravljalo v Zenevi na sestanku panevropskega odbora in Zveze narodov. Mussolini je dal Grandiju, kot to trdijo nekateri službeni listi, točne direktive, katerih se mora italijanska delegacija v vseh vprašanjih držati.

Budimpešta, 30. avg. z. Madjarska delegacija je včeraj odpotovala v Zenevo, da zastopa Madjarsko pred Zvezo narodov. Delegacijo vodi madjarski zunanji minister Valko, ki bo zastopal Madjarsko na evropski konferenci. Valko bo stopil v Zenevi v zvezo s finančniki, kjer bo skušal dobiti dolgoročno posojilo za Madjarsko. Trdi se, da bo prihajni teden odpotoval v Zenevo tudi predsednik vlade Grof Karoly.

Zeneva, 30. avg. tg. Danes je dospela v Zenevo nemška delegacija z dr. Curtiusom na čelu. Jutri se začne seje koordinacijskega odbora, to je glavnega odbora evropske komisije. Te seje se bo-

„Nautilus“ v oblasti ledene smrti...

Ne preostaja mu drugega, kakor da se vrne

Leningrad, 30. avg. j. Kratka poročila, ki so dospela do sovjetskih radio-postaj s krova „Nautilusa“, pričajo, da je

podmornica v veliki nevarnosti.

Vedno znova in znova se pojavljajo nove zapreke in vedno znova zadene podmornico, ki jo že itak ves čas njenega obstoja preganja nesreča za nesrečo, nova nezgoda.

Najprej je podmornica zgubila globinsko krmilo. Nato so se pokvarili akumulatorji, tako da je razsvetljava prenehala in da je bila tako posadka več ur v popolni temi.

Vožnja pod ledom se je do sedaj izkazala za nemogočo, ker od vseh strani groze podmornici ledene gore, in so se vsi poskusi potapljanja klavno izjalovili. Radi tega kapitanu Wilkinsu ni preostajalo drugega, kakor da je zapustil ledeno barijero in se znova podal na odprto morje.

Vožnja je silno počasna, ker so cevi vodne napeljave radi silnega mraza zmrznile. Poleg tega pa spremljajo drzne pustolovce neprestani viharji. Ob divjanju orkanov, kakršni so običajni tam gori, je tudi vožnja po površini morja silno tvegana.

Dela na krovu so morala povsem prenehati radi

velike izčrpanosti moštva.

Vse odprtine so morali hermetično zapreti, ker je voda že vdiral v notranje prostore. Podmornica je povsem pokrita z ledenimi ploščami.

Tudi periskop je zamrznil

in je razgledovanje po morski površini, če se nahaja podmornica pod morsko površino, skoro nemogoče. Celu v notranjosti podmornice se tvori leden srez. Podmornico žene le en sam električni motor.

Največ krivde na vseh teh nezgodah in neprijetnih razočaranjih njegovih tovarišev nosi kapitan Wilkins sam. Način, kako je javljal strmečemu svetu o svojem podjetju, je bil vedno tako optimističen, da je ta veliki udarec prišel povsem nepričakovano. Zdi se, da je bil on kot voditelj edini, ki ni videl nevarnosti, ki so nastale radi pomankljivosti podmornice.

Prav do zadnjega ni hotel videti nevarnosti, kar je jasno razvidno iz poročil, ki jih je on sam dajal ameriškim listom. Se dan, preden je uvidel, da pod ledom ne bo mogel nikamor naprej, je poročal ameriškim listom o raznih motnjah, ne da bi poleg navedel, kako težak je položaj podmornice. V svojem poročilu je nagromadil celo kopico samih tehničnih izrazov, ki naj bi zakrili resnost položaja, toda prav lahko je iz poročila spoznati, da je „Nautilus“ v veliki nevarnosti.

Podmornica si je nekaj časa utirala pot skozi visoke ledene gore. Megla, vihar in mraz so bili tako silni, da se niso mogli prav nič orientirati in je bila tako podmornica nekaj časa prepuščena na milost in nemilost valovom in viharju.

Prav lahko bi se zgodilo, da bi jo pri tem ledene gore stisnile ali pa bi med njimi zamrznila. Ko so naposled dočakali ugodno priliko za potapljanje, so opazili, da so zgubili globinsko krmilo, ki so ga najbrže oddrobile ledene skale. Tako torej niso mogli ne naprej ne pod vodo.

Ko se je drzni potapljač Crolly spustil v vodo, da bi pregledal spodnjo stran podmornice, je le za las manjkalo, da ni žalostno končal, zakaj nad njim se je že strjeval led. V tem trenutku pa se je približala podmornici ledena gora, ki je potapljač ni opazil pravočasno, in bi ga kmalu pri-tisnila ob trup podmornice in ga zmečkala, če ga

zala strumna ter tehnično na višku stoječa izvežbanost mariborskega gasilstva. Posebno paznjo je zbujala osem ton težka Magyrusova motorna leste. Vsa gaševalna dela gredo tukaj povsem mehanično, kar je pri številnem občinstvu, ki je spremljalo potek vaj, zbuvalo še prav posebno paznjo in začudenje. Opoldne je bil pri „Orluc banket, pri katerem so se v priznanje in zahvalo mariborskemu gasilstvu izrekle številne prične napitnice. Uvodoma je pozdravil vse navzoče mestni župan dr. Juvan, ki se je spomnil v svojem govoru tudi Nj. Vel. kralja Aleksandra, ob čemer so navzoči stali, ter sprejeli županove besede z živahnimi živjo-klici. Nato so še govorili ban dr. Marušič, pomožni škof Ivan Tomažič, ki je pozdravil v imenu prevzvišenega vladike dr. Karlina in celokupne lavantinske škofije. Nato je še govoril v nemškem jeziku odvetnik dr. Mühleisen in starosta Jugoslovanske gasilske zveze Josip Turk. Popoldne pa se je današnje veliko slavlje nadaljevalo v Studencih, kjer je tamošnje gasilsko društvo ob svojem 10 letnem jubileju priredilo veliko gozdno veselico.

Ob današnjem mogočnem slavlju in triumfu mariborskega gasilstva je topla želja celokupnega prebivalstva, da bi božji blagoslov tudi v naslednjih desetletjih izdatno rosil na brazde človekoljubnega in nesebičnega delovanja mariborskega gasilstva.

Zagrebski sejem

Zagreb, 30. avgusta. z. Za zagrebski sejem vlada veliko zanimanje ter je v teku današnjega dne obiskalo sejem preko 20.000 oseb. Zagrebska zbornica za trgovino, obrt in industrijo je sklicala anketo strokovnjakov in interesentov, ki bodo v sredo ob 10 razpravljali o vprašanju glede izvoza konoplje in volne.

Samomour bančnega ravnatelja

Zagreb, 30. avgusta. z. Danes ob pol treh zjutraj se je ustrelil v svojem stanovanju ravnatelj Splošne banke dr. Felner v starosti 37 let. Sinoči je pozval v svoje stanovanje večje število prijateljev. Kmalu se je oddaljil in izjavil, da se v kratkem povrne. Enemu izmed gostov se je zdelo njegovo obnašanje sumljivo, zato so odhiteli takoj za njim pred njegovo sobo. Ko so hoteli odpreti vrata, so bila ista zaklenjena in je v istem trenutku počil v sobi strel. Čim se jim je posrečilo odpreti vrata, so našli dr. Felnerja ležečega v krvi s prestreljenim srcem. Vsi so prepričani, da je dr. Felner izvršil samomour zaradi svoje žene, ki mu je umrla pred letom dni in tega udarca ni mogel preboleti.

Likvidacija dvolastniških posestev ob bolg. meji

Negotin, 30. avg. AA. Centralna mešana komisija za likvidacijo dvolastniških posestev na jugoslovansko-bolgarski meji, ki se je 23. julija sestala v Vrnjački Banji na svoje tretje zasedanje, je v skladu s členom 20 konvencije pregledala dosedanje delo mešanih rajonskih komisij, ki delajo na terenu že od začetka tega leta. Centralna mešana komisija je po doseženih rezultatih na vsej meji ugotovila, da se bo to delo po vsej priliki lahko končalo v roku, ki ga konvencija določa, to je do konca tega leta. V ta namen je izdala potrebna navodila vsem mešanim rajonskim komisijam. Razen tega je centralna mešana komisija proučila 65 pritožb dvolastnikov z obeh strani zoper rešitve posameznih mešanih rajonskih komisij. Resila je tudi precej spornih vprašanj, ki so se takisto pojavila v rajonskih komisijah, in sprejela načelni sklep glede izvajanja konvencije na zahtevo rajonskih komisij.

Nato je centralna mešana komisija obiskala ona dvolastniška posestva na meji caribrodškega in timoškega rajona, ki so prizadetim komisijam zadajale neke težkoče. Na koncu je centralna mešana komisija sklenila, da se sestane na svoje četrto zasedanje 10. oktobra t. l. Na tem zasedanju bo prečenila in odobrila zaključno delo vseh petih mešanih rajonskih komisij in odločila tudi še morebitna preostala sporna vprašanja in pritožbe.

Centralna mešana komisija je tudi na tem svojem zasedanju vse svoje sklepe sprejela soglasno, ravnojač se po načelu solidarnosti in do brega sosedstva.

Italiji grozi brezposelnost

Milan, 30. avg. tg. Tudi v Italiji povzroča vladi za prihodnjo zimo največje skrbi naraščajoča brezposelnost. Vlada je sedaj objavila obsežen program za zasilna dela. Tako bo razpisal prometni minister izredna dela za 1865 milijonov lir na železnicah, pošti, brzojavu in telefonu, s čimer bo zaposlenih 120 tisoč delavcev.

Atentat na ruskega častnika

Milan, 31. avgusta. tg. Proti bivšemu ruske-mu častniku Vladimirju Stefanovu je bil poskušen atentat. Včeraj je bil poslan v hotel, kjer stanuje Stefanov, poštni zavitek, ki je eksplodiral v rokah hotelskega portirja. Eksplozija je bila tako močna, da je poškodovala velik del hotela. Portirja je popolnoma raztrgalo, neki gost pa je bil ranjen. Pred tremi leti je bil Stefanov ravnatelj tega hotela in je tudi takrat prejel paket, ki je eksplodiral v njegovi roki.

Pred odločitvijo o avstro-nemški carinski uniji

Haag, 30. avg. z. Odločitev o avstrijsko-nemški carinski uniji bo padla jutri zjutraj pred mednarodnim razsodiščem. Zadnji redakcijski odbor je pričel z delom ter v splošnih črtah orisal potek razprave o tej uniji, na podlagi katerega bodo mogli sodniki dati svoja mnenja. Jutri bo torej znano misljenje poedincev in bo šele nato lahko padla končna odločitev. Sklep sodišča bo znan šele v četrtek zvečer ali pa v sredo zjutraj, ko bodo objavljena službena poročila. Po misljenju gospodarstvenikov se bo večina razsodnikov odločila proti uniji.

Zeppelin na poti v Pernambuco

Pariz, 30. avgusta. AA. Iz Resancona v vzhodu da je zrakoplov „Graf Zeppelin“ davi ob 3.40 zapustil francosko obal v smeri proti Balearskim otokom.

Družba „ILIRIJA“ Premog
Dunajska cesta št. 46 Drva
Telefon: 2820 Koks

Na velesejem gremo!

Ljubljana, 30. avgusta.

Čeprav je bil današnji dan oni nesrečni dan v mesecu, ko ima povprečni Ljubljančan samo še upanje, da bo kmalu prvega, žep pa ima prazen, vendar pa je bilo danes v Ljubljani splošno geslo: »Na velesejem gremo!« Oni srečni namreč, ki so bili že v soboto nekaj posebnega, so raztrosili vest, da je letošnji jesenski velesejem nekaj posebnega, prosimo, ampak res nekaj posebnega! Ste že slišali, da kaj takega Ljubljana še ni videla? To se pa res plača pogledati. Tako in podobno so šle govorice po mestu. Ste že videli kdaj Kamnik, sedaj si ga lahko ogledate v Ljubljani? Pa Cerkiško jezero, pa zemljevid, na katerem gore lučke in kažejo, koliko elektraren je v deželi? In vse drugo!

Seveda je težko človeku, da bi se odločil in bi pošteno povedal, kaj mu je na velesejmu najbolj všeč. Grd požrešnež in materijalist je dejal, da je tujsko-prometna razstava prav lepa reč, ampak Javornikove klobase so pa nadvse. Drugi je zopet dajal prednost plzenskemu pivu. Ampak zaradi tega in drugih dobrih reči, ki jih velesejem nudi tudi žolodcu, ni bila prirejena letošnja razstava. To so tudi razumevali velike množice, ki so danes ves dan napolnjevale velesejsko razstavišče ter obdruževale posamezne dele razstave. V nekaterih paviljonih je bila prava gneča in človek je včasih prav težko prišel do kakšnega razstavljenega predmeta. Dren je bil največji seveda v tujsko-prometnem paviljonu in je vsaka razstavljena diorama, vsak predmet izževal splošno občudovanje in navdušenje. Starejši so strokovnjaško razpravljali o tujskem prometu, o lepoti krajev in o pomenu te razstave. Ženske in mladina so se navduševale nad idiličnostjo razstavljenih krajev in mest. Svoje stališče pa so imeli najmlajši, ki so vzklicali ves čas samega presenečenja in si kar niso dali dopovedati, da to niso nobene igračke, ki bi jih najraje odnesli domov, temveč prav resne reči.

Interes je bil za vse paviljone enako velik, zelo v takih paviljonih, kjer so morali obiskovalci plačevati posebno vstopnino, so se obiskovalci včasih prav drenjali. Tako so naše ženske, pa tudi kakšen zvedav možki je bil vmes, ves dan oblegale paviljon z gospodinjstvo razstavo. Več tisoč obiskovalcev in obiskovalcev si je to razstavo ogledalo. Mnogo občinstva je privlačila tudi bigienska razstava, da pa je bila kmetijska razstava, kjer niti vstopnine ni bilo plačevati, ves čas polna, je samo ob sebi umevno. Paviljona Ljubljane in Maribora sta bila vedno polna. Pozornost vzbujala originalni zemljevid, star 60 let, ki predvideva razdelitev Avstrije in Turčije med nasledstvene države, tako, kakor se je v glavnem pol stoletja pozneje tudi zgodilo, le da sta Češka in Poljska samostojni državi, medtem ko ju ta zemljevid predvideva kot skupno državo. Tudi Avstrija je samostojna država in ni priključena Nemčiji. Ta zemljevid je najboljši dokaz, da so razsodni ljudje že v prejšnjem stoletju predvidevali razpad Avstro-Ugarske in da se bo Turčija umaknila v Malo Azijo.

Tekma harmonikarjev

Letošnjega tekmovanja harmonikarjev se je udeležilo približno 70 tekmovalcev raznih skupin. Letos smo opazili sicer manjše število tekmovalcev, ki so pa bili kvalitativno boljše in izbranejši od onih v preteklih letih. Napredek se pozna pri prav vseh skupinah, posebno pa je zabeležiti razveseljav napredek pri mladinski skupini. Predsednik dr. Karlin je po lepem nagovoru na udeležence razdelil krasna darila naslednjim tekmovalcem:

Umetniška razstava Kluba umetnic

Ljubljana, 30. avgusta.

Likovne umetnice, združene v Klubu umetnic, so danes priredile v Ljubljani, v Jakopičevem paviljonu, veliko in bogato razstavo, ki je po svojem obsegu in po umetniški kvaliteti razstavljenih del resnično reprezentativna za slikarice vse Jugoslavije. Saj so razstavile skoraj vse umetnice, ki jih poznamo že od poprej, poleg njih pa so razstavile tudi nekatere umetnice, ki pomenjajo za javnost nova imena, a tudi te so se nam predstavile povsem častno.

Slovesna otvoritev umetniške razstave se je izvršila danes ob 11. K otvoritvi je prišlo mnogo odličnih povabilencev, med temi podban dr. Pirkmajer in še mnogi drugi.

Zbrane goste je v imenu kluba umetnic pozdravila najprej gospa Anica Zupanec-Sodnik, za njo pa je povzela besedo pokroviteljica razstave gospa Franja Tavčarjeva, ki je naglasila delo ženske na umetniškem polju. Po nagovoru so si gostje ogledali razstavo.

Zena ne ljubi ekstremov, vsaj normalno je tako. Tudi v umetnosti je tako. Zato na tej razstavi zmanjšebo bogve kakšnih novotarij, če ti je sploh kaj zanje. Prav vse umetnice, ki tu razstavljajo, hodijo s svojim umetniškim izrazom le po starih sledih in že dognanih potih. Če izvažemo kvečjemu Maro Jeraj-Kraljevo in Miro Pregljevo, se nobeni umetnici ne pozna, da bi krčevito iskala novih načinov izražanja. Ni pa jim šteti to v minus, zakaj tem močnejše je pri njih hotenje, da vsaka svojo lastno že dognani izraz poglobi. Pa niti med dvema tečajema razstave, to je med deli Maro Jeraj-Kraljeve in med deli Ivane Kobilice, ki so v paviljonu tudi tako razstavljena, da so med njimi dela vseh ostalih umetnic, ni tako velikanskega in nepremostljivega prepada, kakor smo to navajali, kadar to razstavljajo moški umetniki. Tudi med izrazom in tehniko teh dveh časovno in stilno ločenih umetnic, je vendar nekaj sorodnosti in bi obiskovalec verjel, da obstoja en odtonek sorodnosti med vsemi individualnostmi razstavljenih umetnic.

Skupno razstavlja 19 umetnic iz vse države. Dela pokojne Ivane Kobilice so značilna po solidnosti svoje tehnike, kakor jo je imela pač vsa umetniška generacija tedaj, ko se je umetnost prišla poslavljati od realizma in se prihajati k impresionizmu. Tako portret, kakor tudi tri svetilna tihotajša, govore razločno, kako zelo je ta velika slovenska umetnica obvladala detalj in celoto.

Dela Anice Zupanec-Sodnikove govore predvsem, da umetnica skrbno opazuje ter da daje prednost studiji pred dojmom. Zato sta njuni tihotajši narodnih noš močnejši deli, kakor pa njeni portreti.

Pretežno miselna, razumska nota se pozna tudi Mari Jeraj-Kraljevi. Razstavljena tri dela na

V diatonični lažji skupini I. darilo Flis Josip — harmonika. II. darilo Lovšin Alojzij — žepna ura. III. darilo Jankovič Alojz — aktovko.

V diatonični težji skupini I. darilo Mavrič Andrej — harmonika. II. darilo Kokalj Alojz — žepno uro. III. darilo Pristavec Franc — aktovko.

V kromatični lažji skupini I. darilo Jelnikar Ivan — žepno uro. II. darilo Frank Matevž — žepno uro.

V kromatični težji skupini I. darilo Kovač Edvard — jedilni servis. II. darilo Samec Rudolf — žepno uro.

V mladinski skupini I. darilo Miheu Josip — harmonika. II. darilo Poljak Dušan — harmonika. III. darilo Pograjšek Martin — aktovko.

V ansamblih: Magistrov kvartet I. priznanje in Kmečka ohectna godba (kvartet) II. priznanje.

Vrednost razdeljenih daril je znašala circa 10.000 Din. Vsi nagradjeni in ostali tekmovalci, ki so bili pripuščeni k nagradnemu tekmovanju, dobe naknadno tudi še lepe diplome.

Po cenitvi velesejma je bilo včeraj približno 5000 obiskovalcev, danes pa 12.000. Za tako visoko številko v mesecu je to vsekakor krasen uspeh jesenske razstave.

Perutninarstva razstava

Perutninarstva r. z. z. o. z., letos novo ustanovljena zadruga, je s pomočjo ministrstva za kmetijstvo, kr. banske uprave za Dravsko banovino in odseka za perutninarstvo Kmetijske družbe priredila perutninarstvo razstavo.

Letošnja razstava ni bila zamišljena kot samostojna razstava, temveč le v okviru kmetijske razstave in je zaradi tega prirejena v malem obsegu, vzleje temu pa je razstava kot poučna zelo lepo uspela. Z ozirom na omejen prostor so letos razstavljene skoraj samo živali štajerske pasme, in to samo prvovrstne od najboljših rejcev.

S I. nagrado so bile nagrajene: Štajerske kokoši gospoda Josipa Glančnika, Pragersko; gospoda Alojzija Slaviča, Banovci, p. Križevci; in Kmetijske šole na Grmu. Plimetke gospoda Andreja Jenka, St. Vid pri Stični. Rhode Island kokoši gospoda Franca Fabjančiča, Birčna vas; in gospoda Jaka Seherja, Višnja gora. Hamburgski Silberlack gospoda Dolfe Rohrmanna, Kranj.

Od teh kokoši moramo posebno pohvaliti Glančnikove, ki očividno dokazujejo, kako se poveča smotreno rejo, nesnost kokoši. Mlade jarečke Kmetijske šole na Grmu, ki so bile izvaljene marca meseca tega leta v Zadrugi valilnici, nam kažejo lep tip štajerske pasme novega jugoslovanskega standarda, ki je bil določen na lanski anketi v Celju.

Z II. nagrado so bile nagrajene štajerske kokoši: Baron Twiekel-novo oskrbnitvo, Maribor; Margarete Kuhn-Tausch, Razvanje; Fran Novak, Notranje gorice; Leonishe, Ljubljana. Bele štajerske gospoda Josipa Klemenčiča, Ljubljana.

Skoraj vse ostale kokoši so bile nagrajene s III. nagrado ali s pohvalo. V splošnem so letos razstavljene živali samo prvovrstne in se pozdravljajo prav posebno, da je reja perutnine v naši bavirovini tako napredovala.

Razstavljena so tudi jajca in to v pakovanju za izvoz in poleg tega tudi še najrazličnejše konzervirane jajce.

Razstveni odbor, ki ga sestavljajo sledeči gosposdi in dame: Predsednik Klemenčič, Ljubljana; Zefa, Višnja gora; Kafol, Ljubljana; gospa Černešova, Ljubljana, je priredil perutninarstvo razstavo z velikim razumevanjem in ljubeznijo in kaže danes že na prav lepe uspehe smotrenega izboljšavanja posameznih pasem.

svili so daleč od dekorativnosti in bližja poeziji. Ekspresionistično dojetje barv in pa smisel za celoto skupin odključuje dve umetnici: Miro Pregljevo in Edo Piščančev.

Od hrvatskih umetnic so zanimivi dalmatinski motivi Zanaide Bandurjeve, folklorni motivi Zoe Alačević-Boreljeve, nekoliko že starinska, a solidna tehnika Line Virant-Cruičeve, dobri portreti Kete Gattin-Dujšinove, medtem ko so njeni pejzaži manj značilni.

Rene Dufour-Gorjupova je razstavila 2 fini radiranki in troje olj. Motiva iz Kostanjevice sta zelo posrečena. Dorotea Hauserjeva je razstavila več skrbno izdelanih miniaturni na slonovi kosti in ploščicah.

Sriča Zdenka Ostović-Pexidr je razstavila četrto olj. Skrbno opazovanje in enostavnost tehnike jo odključuje.

Elza Rečnitičeva prepričuje s cvetličnimi tihotajši, prejša pa je neizrazit. Dobre pejzaže pa ima Nasta Rojčeva, prav tako smo spoznali Terezijo Šandorjevo kot veliko in močno umetnico, ki občuti zelo intimno naravo.

Avgusta in Henrika Santel sta znani in že dolgo priznani umetnici. Način prve spominja včasih na Kobilicevo, medtem ko druga ljubi svetlejšo barvo in minucioznost detalja.

Vsa razstava napravi na obiskovalca močan vtis. Vse umetnice se odključuje po resnem pismovanju umetnosti in so prav daleč od riskantnega eksperimentiranja. Ni opaziti kompromisov občinstvu na ljubo temveč so umetnice pokazale, da njihova razstavljena dela resnično odgovarjajo njihovi individualnosti. To pa je prvi pogoj za vsako umetnico. V hrupu teh dni je reprezentativna razstava jugoslovanskih umetnic v Jakopičevem paviljonu resnično kraj, kamor se zateče človek, če ljubi pravo lepoto in globino duše.

Rogaška slatina

V ponedeljek 31. avgusta nastopi v kinodvorani gosp. Vukašin Bivolarevič, član belgrajskega gledališča v monolognem komadu »Kromski svirač«. Gosp. Vukašin Bivolarevič si je nadel težko nalogo, da v enodejanki, komediji slavnega francoskega pisatelja Francois Coppéja predstavljajo vse štiri osebe v nepretrgani dikciji. S svojo izredno nadarjenostjo in vztrajnostjo se je gospod Bivolarevič v tem komadu tako izvežbal, da drži publiko skoro celo uro napeto v svojem predvajanju. Za nas je to še ne dobro znana umetniška prireditev, ker na žalost nimamo še takih igralcev, da bi premoogli tako težko nalogo. »Pravda« in »Politika« iz Belgrada se zelo pohvalno izražata o njegovem nastopu.

NEDELJSKI SPORT

Skromen program

Tako skromne nedelje v pogledu sporta letos še ni bilo. To se še posebno čuti, ker je bila ta prva nedelja po liginem tekmovanju. Toda celo radi tega pitega programa, ki pravzaprav ni pomenil dosti, je prišlo na igrišču Ilirije do izgrediv. Prenapeta mladina je izžvala pretepe, ker je izostal uspeh moštva, ki je veljal kot siguran favorit. V bodoče bo treba ostro nastopati protitistim, ki mislijo, da je sportni prostor najbolj pripraven kraj, da pokažejo svojo kulturo in pismovanje sporta.

ILIRIJA II : Hermes 1:1.

Tekma za tolažilno darilo je končala neodločeno največ po zaslugi izbornega vratarja Rožiča, kateri je branil neverjetne strele. Moštvo, ki je imelo največ izgledov na zmago v pokalnem tekmovanju, si bo zelo težko priborilo tolažilno darilo.

MLADIKA II : KOROTAN 1:0.

nad Korotanom.

SLOVAN : MLADIKA 0:0.

Ta igra je bila zelo napeta in polna lepih momentov, ki so pa bili radi neodločnosti nerazbrani. Reči pa ni, da je bilo moštvo Mladike boljše in je tudi lepše igralo. Skoro ves drugi polčas je pripadal Mladiki, ki pa ni znala izrabiti ne ene prilike. Nekateri igralci so pokazali, da razumejo nogometno igro in obetajo, da bodo postali dobri nogometaši.

ILIRIJA II : REKA 2:1.

Bila je to edina finalna tekma, vse ostale so pa bile za tolažilno darilo. Reka je bila siguran favorit in nihče ni dvomil, da si bodo nad šibkino junarji priborili zmago. Toda igra je pokazala drugače. Mali šibki Ilirijani so zaigrali marljivo in energično ter se pričeli boriti. Dosegli so celo vodilni gol, ki je igralce Reke nekoliko zmedel. Prišli so igrati malo preveč ostro, kar so vračali igralci Ilirije in zmeda je bila že tu, zlasti še, ker sodnik ni energično kaznoval vsake ostre igre. Proti koncu je Reka dosegla svoj častni in tudi zaslužen gol.

Popoldne so pa v kopališču Ilirije nastopili waterpolo igralci Kamnika proti kombiniranemu moštvo juniorjev Ilirije. Zgubili so igro z 8:0, kar je za začetnike pravzaprav še dober uspeh, zakaj Kamničani ne znajo niti dobro plavati in tudi ne

Ljubljanska nedelja

Ljubljana, 30. avgusta.

Ljubljana je kar nasenkraj bogata samih senzacij. Glavna atrakcija je seveda velesejska razstava, ki je že pričela privabljati tujce v naše mesto. Pa ni živahno samo na velesejmu, tudi pred velesejem in v Lattermanovem drevoredu je vladal danes tak dirindaj okoli raznih vrtiljakov, kakor že dolgo ne.

Druga senzacija je prvi slovenski film »V kraljestvu Zlatoroga«. Ljudje, ki so ga videli na krstni predstavi, so vsi kar navdušeni zanj. To niti čudno ni, saj se je marsikomu šele sedaj odprla vsa nedosežna lepota slovenske zemlje.

Tretja senzacija je nastop mladih jezenskih akrobatov. Njihov prvi nastop v soboto zvečer je takoj v občinstvu razpršil vse dvome v njihove zmoglosti in so fantje pokazali res čudovito spretnost in neverjetno znanje. Občinstvo jim posveča vse svoje simpatije.

Kljub živahnosti, ki je zavladala v Ljubljani, pa ni v mestu nobenega nereda. Večjih tatvin, vlovov in drugih zločinov, hvala Bogu, ni in tudi večja nesreča se ni nobena danes v mestu pripetila. Pač pa so v bolnišnico sprejeli dva ponesrečenca z dežele. Prvi je 26-letni Jože Meden, sin posestnika z Begunj pri Cerknici. Ta je danes dopoldne padel pri Brezovici z motocikla in se precej pototkel. — Drugi ponesrečenec je 5-letni Srečko Vrečko, sinček ključavničarja iz Rajhenburga. Malček se je med igro dregnil z žico v levo oko.

Stanje Juhanta, ki se je ponesrečil na kamniški železnici, o čemer je poročal že »Slovenec«, je slejkoprej neizpremenjeno resno.

Autobusni promet na Dunajski cesti

Splošna maloželezniška družba sporoča, da bo s 1. septembrom t. l. zgostila autobusni promet na progi od kavarnice Evrope do »Stadiona« oziroma do železniškega prelaza na Dunajski cesti (ob Posavski ulici) tako, da bodo vozili avtobusi na tem delu Dunajske ceste vsake četrte ure, oziroma ob najpomembnejših urah celo vsakih 7 minut. Točen voznik red je nabit na vseh postajališčih. Vozni red na Ježico oziroma Črnuče ostane nespremenjen. Obenem z zgostitvijo prometa je družba znižala tudi ceno, in sicer tako, da se plača v delavnikih za vožnjo od kavarnice Evrope do železniškega prelaza ob Posavski ulici 1 Din, dočim ostanejo cene za ostalo progno in ob nedeljah in praznikih nespremenjene.

obvladajo žoge. To so pa prvi predpogoji za waterpolo. Imeli so sedaj priliko videti, kaj jim manjka, treba se trenirati, pa bo šlo.

Belgrad, 30. avg. Jugoslavija : Hungaria 6:3 (3:3).

Mariborski sport

SK ZELEZNICAR : PARKKLUB (Gradec) 6:3 (5:1)

Maribor, 20. avgusta.

Železničarji so pričeli tekmo s peklenskim tempom. Kakor skoraj vedno, bi to postalo za nje v drugem polčasu skoraj usodopolno. Gostje v prvem polčasu niso mogli parirati gostim napadom Železničarjev. Ako napadalni trio Železničarja ne bi bil premehak, bi že v začetku tekme sedelo precej golov v mreži gostov. V splošnem pa so Železničarji igrali prav dobro in je v momentih mašinerija funkcionirala izborna. V drugem polčasu pa je večinoma imel Parkklub igro v rokah.

Moštvu sta nastopili v postavi: Železničar : Mahajc, Konrad, Bauer, Ronjak, Urbančič, Antolič, Bačnik, Konrad II, Efferl, Paulin, Pezdicek.

Parkklub : Krušič, Schuch, Prem, Puncer, Wolf, Kunej, Engi, Maier, Ofner, Hofer, Müller.

Železničar je imel svojo glavno moč v napadu. Povezanost pred posidnimi deli je trpela radi šibke igre krilcev. Branilca sta bila nesigurna. Dobro polovico igre je moštvo diktiralo tempo ter stil in je napravilo z odločnejim startom mnogo boljši vtis od nasprotnika. Tudi tehnično je moštvo nadkriljevalo goste. Pri Parkklubu je dobro delala obramba in napadalni trio, krilci le deloma. Vrata je bil na momente precej zaposlen in je rešil svojo nalogo le deloma zadovoljivo, včasih mu je morala priskočiti sreča na pomoč. V svoji celoti moštvo ni pokazalo nič posebnega. Rezultat odgovarja položju igre. Sodil je g. Nemec dobro.

Hakoah, Graz : SK Rapid, Maribor 5 : 5 (2 : 2).

Kolesarska dirka v Kranju

Novoustanovljena sekcija Ilirijcev v Kranju je priredila včeraj na progi Kranj-Tržič-Kranj svojo prvo klubsko in obenem tudi medklubsko dirko. Proga je bila dolga 30 km. V klubski dirki, v kateri je startalo 8 tekmovalcev, so prispeli na cilj: 1. Furlan 55:45:6, 2. Jerač 55:45:8, 3. Grabrič 55:59. V medklubski dirki pa je prvi prispel na cilj Valant (Ilirija) 51 min.; 2. Krušič (Primorje) 51:00:2; 3. Oblik (Kol. bat.) 51:00:6.

Mariborska nedelja

Maribor, 30. avgusta.

Tako je bilo, da so lastavičke nizko letale in da mnogi niso vedeli, kaj bi z nedeljskimi načrti. Prav ni čudno, da so Mariborčani v svoji pretežni večini ostali v Mariboru. To se je poznalo po napolnjenih cerkvah, živahnosti prometa na trgu in drugod. Pridržala je v mestu Mariborčane tudi današnja slovesnost v proslavo 60 letnice obstoja mariborskega gasilnega in reševalnega oddelka, o čemer poročamo na drugem mestu. Ravno tako je še v razgovorih in ugibanjih živel spomin na zločin in Gačniku, ki je povzročil zlasti med okoliškim prebivalstvom veliko vznemirjenje. Mladina pa je imela svojo posebno pažnjo: ogledovala si je dopoldne in popoldne razstavljeno brezno torni letalo v telovadnici deške meštanske šole, delo tehnikov Cijana in Ilumeka. Razstavo brez-motornega letala, o katerem smo pred dnevi poročali, je v soboto popoldne otvoril s prisrčnim nagovorom ravnatelj dr. Tomišek, predsednik mariborskih »Naših kril«.

Posebno veliko Mariborčanov je šlo danes k Sv. Martinu, odkoder so se poslali k Sv. Barbari, kjer se je danes na slovesen in tradicionalen način obhajalo žegnanje.

V Boču štev. 60 pri Selnici ob Dravi nad Mariborom bi bilo skoraj prišlo danes popoldne do usodne nesreče. 40letni posestnik Ludovik Gomilnik se je bil s svojo ženo priždeli domov z lova nekaj sporekel, ter v trenutku afekta udaril z lovsko puško, ki jo je imel v rokah, po tleh. Pri tem je docela pozabil, da je puška nabita. Pri udarcu se je sprožila in je šel strel Gomilniku naravnost v trebuh. Poškodba je zelo težka in so Gomilnika pripeljali v splošno bolnišnico. Njegovo stanje je resno.

SSK Maraton. V ponedeljek ob 20 seja upravnega odbora. Zaradi važnosti dnevnega reda je udeležba za vse odbornike strogo obvezna.

Mladi ljudje umirajo. Umrl je v splošni bolnišnici tesar Franc Šantl iz Sv. Jakoba. Pokopali ga bodo v ponedeljek ob pol 16 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. — Na Ruški cesti je umrla 18 letna šivilja Ljudmila Otokar; pogreb bo v torek ob pol 16 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Rajnikova svetila večna luč, žalujmo naše globoko sožalje!

Javnovarnostne bukve ne vsebujejo danes ničesar posebnega; suho stoji tam notri: tri aretacije in 25 prijav zaradi raznih običajnih prestopkov.

Prvovrstno volnoeno pletenino

prodam po nizki ceni. Verbovc Rozina, pletarna, Zidani most.

IVAN AZMAN naznanja v svojem kakor v imenu žene NEŽICE in otrok AMALIJE, ANE, FRANKIJE, GABRIJELE in MARICE vsem sorodnikom, znancom in prijateljem tužno vest, da nam je naša dobra mamica, stara mamica, gospa

Terezija Ažman

dne 30. avgusta v 82. letu svoje dobe po težki, dolgi boleznici, previdena s tolažili svete vere, bogu vdano umrla.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek 1. septembra ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na pokopališču v Lescab.

Hraše pri Lescab, dne 30. avgusta 1931.

RODBINI AZMAN-SOKLIČ in ostalo sorodstvo.

Pustolovsko življenje novega angl. zunanjega ministra

Življenjska zgodba novega angleškega zunanjega ministra lorda Readinga sliči napetemu pustolovskemu romanu. Svoje življenjske poti je začel kot navaden Rufus Isaacs, najmlajši sin angleškega brodnika, danes pa je zunanji minister največje države sveta, potem ko je prehodil vso pot: baronet, baron, grof, lord in markis.

Rufus Isaacs se je rodil 1860 v Londonu in je obiskoval šolo v Bruslju in Hannoveru. Učitelj so svetovali staršem, naj ga pošljejo za advokata. Rufus pa se je navduševal za uradniško karijero. Toda ne eno ne drugo ni navdušilo mladega moža. Dejal je: »Če bom advokat ali sodnik, ne bom nič pridobil, ampak samo izgubil mnogo časa.« Rufus je raje boksar in si je na ta način hotel zagotoviti ime. Toda starši s tem nikakor niso bili zadovoljni in so sklenili, poslati Rufa na potovanje okrog sveta.

Lepega jutra ga je oče poklical v svojo pisarno in mu naznanil, naj takoj nastopi službo mornarskega vajenca na prekoceanskem parniku. Rufus se je ukazu na videz pokoril, toda ko je parnik dospel v Rio de Janeiro, je izginil s krova. 17 let je bil šele star in si je hotel že sam služiti kruh. V nekem gledališču je dobil službo vratarja. Toda po nekaj mesecih so ga starši nasledili in romal je domov.

To pot se je materi posrečilo pregovoriti ga, da bo postal advokat. Trde braziljanske izkušnje so mladega Rufusa izpremenile v moža in udal se je v svojo usodo. Pravo je srečno končal in

kmalu postal eden najboljših londonskih odvetnikov. Kmalo je zaslužil 20.000 funtov šterlingov na leto. Dobil je svilen togo in postal kraljevski justični svetnik. Kraljica Viktorija ga je kmalu imenovala za generalnega advokata.

Ko je bil star 44 let, je bil Rufus Isaacs prvič izvoljen v volivnem okraju Reading kot kandidat liberalne stranke za spodnjo zbornico. Njegovi parlamentarni govori so se odlikovali po posebni eleganci in ostrem, logičnem načinu izražanja. Leta 1910 je dobil plemiški naslov. V predvojnem kabinetu Asquitha je bil pravosodni minister. Med vojno je šel lord Reading kot izredni poslanik angleškega kralja v Washington, kjer je z uspehom zaključil pogajanja z ameriško vlado glede posojila.

Po vojni mu je njegov prijatelj Lloyd George ponudil visoko mesto indijskega podkralja. Po dolgem obotavljanju je lord Reading sprejel ponudbo. V Indiji je zopet dokazal svoje velike diplomatske zmožnosti. Ko je pretekla njegova službena doba, se je vrnil v London, kjer ga je ljudstvo burno pozdravilo. 66 let je bil star takrat in zdela se je, da je dosegel vrhunec svoje kariere in da ima pravico v miru preživeti zaton svojega življenja.

Toda v Angliji, kakor znano, ni redke slučaj, da na odgovorna politična mesta pokličejo preizkušene starce. Tako se je zgodilo tudi z lordom Readingom, ki je danes v 71 letu svoje starosti in je Nestor novega angleškega kabineta.

Orientalne tajne družbe

Zveza belih lilij - Perzijski levi - Sinovi Eblisa

V bližnjem in daljnem Orijentu, v Turčiji, Turkestanu, Perziji, Indiji in na Kitajskem obstoja mnogo tajnih organizacij, navadno zločinske vrste, ki pogosto strahujejo cele dežele. Te organizacije vodijo močnejši, ki jim služi življenje samo v to, da zadostijo svojemu nebrzdancemu zločinskemu poželenju. Družbe so znane le malo Evropejcem — niti tistim ne, ki bivajo v dotični deželi. Njih notranji ustroj je tako tajinstven, da se ne da primerjati niti s srednjeveškimi evropskimi organizacijami.

Ne obstajajo pa v Orijentu samo zločinske tajne družbe. So tudi take, ki so si za svoj cilj postavile izvršitev kakšne višje, bodisi politične ali socialne naloge, čeprav se v dosegu svojega cilja poslužujejo skoro izključno le zločinskih sredstev.

Tajne družbe Indije so v resnici mnogo močnejše kakor pa oficijelne politične stranke. Pred kratkim so zasledili v Daccu v Bengaliji glavni štab ene izmed najbolj delavnih tajnih družb Indije. Delokrog omenjene družbe je bil omejen samo na Hinde, dočim Mohamedancev sploh niso sprejemali kot člane. Njene metode so povsem slične metodam stare predrevolucionarne nihilistične dobe. Družba ima v vsaki hindski vasi svojega zastopnika.

Zanimiv je obred pri sprejemu novega člana v to družbo. V posodo, ki je napolnjena z oljem, vržejo nekaj srebrnih novcev; v to tekočino pa potem pomočijo lepo dišečo pasto, s katero si kandidati namažejo oči, ušesa in nos. Nato pa to pasto izoblikujejo v kroglice, ki jih nataknejo na konico bodala. S tem prišedejo molčečnost in pa da bodo zvesto izpolnjevali vsa povelja voditeljev.

Tajne družbe Kitajske so precej starejše kakor indijske. Večina njih izvira že iz 17. stoletja. Njihov cilj je bil pregnati dinastijo Mandžu. Toda iz tega političnega naziranja se je kmalu razvila ideja, naj bi se iz dežele izgnali prav vsi tujci. Na tisoče banditov in drugih zločincev se je poslužilo te organizacije in so kmalu naredili iz nje gnezdo roparjev in morilcev.

Najprej se je na Kitajskem pojavila organizacija, ki se je imenovala »Zveza belih lilij« in je

delovala proti tartarskemu gospodstvu. Uspeha pa ni imela bogve kaj. Šele ko se je združila s »Čudovito zvezo«, je dosegla pomembnejše uspehe.

»Čudovita zveza« se je pozneje še enkrat pojavila sama, toda morala je zopet kmalu prenehati, ker je bilo veliko število njenih voditeljev zaporedoma obglavljenih. Na njeno mesto je stopila »Družina nebeske kraljice«, ki se je počasi razvila v veliko »Hung-ligo«. »Hung« pomeni kitajsko reka; s tem nazivom hoče povedati, da bo preplavila vso kitajsko zemljo. »Hung-liga« je razdeljena v lože. Ima svoja ložna poslopja, ki so zgrajena natančno v četverkotniku, od katerega je vsaka stranica obrnjena proti svoji strani neba.

Vsak na novo vstopil član mora najprej položiti prisego v »dvorani zvestobe in vdanosti«. Ko vstopi kandidat v dvorano, dvignejo vsi člani meče nad njegovo glavo in on mora stopati ves čas, ko gre po dvorani, pod ostrimi konicami mečev. Nato mu odrežejo kito, nakar si kandidat umije obraz in obleče dolgo, belo obleko. Na noge mu nataknejo slammate copate. Nato ga peljejo k oltarju, kjer daruje nekaj svečnjev slame. Nato pa prižgo rdečo svečo. Vsi navzoči molijo in izpijejo tri kozarce vina. Nato prižgo luči, katerih vsaka ima svoj pomen. Ko zagore te luči s polno svetlobo, se vsak član zabode z bodalom v konico prsta. Kri vseh prestrežejo v skodelico, katero mora kandidat izpiti. Nato pa mora zaklati belega petelina, s tem da mu odseka glavo, kar pomeni, da ga čaka prav taka smrt, če bo izdal kako tajnost družbe.

V Perziji obstoji tajna družba, ki nosi bobneči naslov »Perzijski lev«. Levi so ena najstarejših tajnih organizacij Perzije in so razširjeni po vsej deželi. Organizacija ima v svojem programu samo zločine, ki jih izvede vse do zadnjega na pristen orientalski način. Po temnih ulicah Teherana slede člani te družbe svoji žrtvi s tihimi koraki panterja. Kar naenkrat se začne prijeten žvižg in v naslednjem trenutku se ovije okrog vratu žrtve dolg kos močnega platna. Par obupnih poskusov žrtve in — umor je izvršen.

Levi izvrše vse svoje zločine v nekem omamnem stanju, potem ko so izpili gotovo količino hašiša (orientalski strup, ki ima to lastnost, da

človeka spravi v stanje, v katerem si poželji zločina). Vsakemu na novo vstopivšemu članu dajo levi piti hašiš. S tem dosežejo, da je novi član takoj pripravljen moriti in uničevati ter sploh izvrševati vse ukaze, ki mu jih nalože voditelji.

V vsakem obsejnem perzijskem mestu ima družba svojega zastopnika, ki ima nalogo loviti mlade ljudi za organizacijo. S pomočjo raznih omamljivih pijač in s prebrisanim prigovarjanjem se jim skoro vedno posreči doseči svoj cilj. Z nekim ritualnim mysticismom razbičajo ljudi do psevdoverske blaznosti, v kateri so pripravljeni moriti in terorizirati.

Levi izvedejo vse svoje zločine na silno tajinstven način. Med drugim jim pripisujejo tudi lastnost, da se znajo napraviti nevidne. Kakor sami trdijo, dosežejo to s pomočjo neke zeli, katero zmeljejo in pomešajo s špiritom in netopirjevo krvjo. Pripisujejo jim tudi, da poznajo postopek, s pomočjo katerega izpremene trde moške poteze v mehke ženske poteze in obratno. O njih gre tudi glas, da lahko mesec dni vzdrže brez navadne hrane in uživajo v tem času le neko snov v silno majhnih količinah. Med seboj se poslužujejo tajne govornice z raznimi gibi telesa.

V Turkestanu obstoji tajna organizacija z imenom »Sinovi Eblisa«. Eblis je orientalsko ime za satana in ti njegovi sinovi povsem zaslužijo ime, ki so si ga nadeli. Organizacija je novejšega izvora in obstoji iz samih obupanih elementov, ki se ne boje nobene nevarnosti. Med drugim taje mohamedansko vero in veljajo v očeh dobrih mohame-

dancev za izvrške človeštva. Obožavajo hudiča in smatrajo vse dobro za slabo, vse slabo pa za dobro. »Satanovi sinovi« izvršujejo same zločine: morijo dervise in požigajo mošeje.

Bikoborila gre v samostan

Newyorški listi poročajo iz Leine: Slavna peruanska bikoborilka Mya Hollarez, ki je bila edina svojega poklica v vsej Ameriki in je nosila ponosni naslov »kraljica arene«, je nenadoma sklenila, da gre v samostan. Mya Hollarez, hčerka znanega bikoborca, je v teku svoje kariere pobila v borbi v areni na tisoče bikov. Nekoč jo je ranjen bik nabodel na rogove in jo tako poškodoval, da je več tednov visela med življenjem in smrtjo. Ko je ozdravela, se je zopet vrnila v areno. S svojim nenavadnim in nevarnim poklicem si je pridobila ogromno premoženje. Sedaj pa izjavlja 24 letna bikoborilka, da je sita krvi in da se noče več boriti v areni. Vse svoje premoženje je podarila samostanu v Pascu in se tudi sama zatekla vanj.

USPEŠNO SREDSTVO

»Ali je res tale tekočina tako odlično sredstvo proti izpadanju las?«

»Nedosegljivo in nenadkriljivo! Jaz sem neko steklenico odprl z zobmi in takoj drugi dan so mi zrastle divni brki.«

Izdejujejo se najnovejši model letalskih vozil, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozil, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Špecerilsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement itd. itd. dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Oglašujte v Slov. listu!

Je PREMOG

trboveljki in drva Vam nudimo najugodnejše trgovino s kurivom FRANC SLOVŠA Ljubljana, Kolesarska ulica 11. Cene solidne, posrežena točno!

Mali računar. »Papa, žena je boljša polovica moža, kaj ne?« — »Da, tako vsaj pravijo.« — »Torej, če se mož oženi dvakrat, ne ostane od njega nič.«

Razumljivo. — Je gospod doma? — Je. — Ah, to me pa res veseli! Končno dobim od njega svoj denar. — Slabo ga pozna. — Če bi imel denar, bi ga ne bilo doma.

Iz navade. — Mož, ki ga je vrgel potres iz postelje: Takoj, ženica, čez pet minut vstanem. Dovolj mi samo še malo zadremati.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica o Ljubljani.

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarikovi cesti.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradnje.
- b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentne in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva 10)

TELEFON ŠTEV.: 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000.-

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split. Kapital in rezerva nad Din 16.000.000.-

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Dvajset tisoč milj pod morjem

spisal

JULES VERNE.

60

»Odgovorite mi odkrito, Ned,« sem dejal, »ali se na krovu dolgočosate? Ali vam je žal, da vas je slučaj zanesel na to ladjo kapitanu Nemu v roke?«

Kanadec je nekaj časa razmišljal. Potem je dejal:

»Čisto odkrito povedano, mi je ta vožnja všeč. Ne bom nikoli obžaloval, da sem bil na krovu »Nautilusa«, toda najlepše stvari mora biti enkrat konec. Večno se pač ne bomo vozili s tem kapitanom, ki nas prostovoljno ne bo več odpustil.«

»Imate prav, Ned, pa saj bo naše vožnje čisto gotovo konec.«

»Pa kdaj in kje?«

»Tega pač ni mogoče prerokovati, Ned. Končala se pa bo sigurno.«

»Mogoče nas bo kapitan sam poslal k vragu, ko bomo prevozili vsa morja sveta,« se je oglasil originalni Konzulent.

»Tega si nikar ne domišljaj!« je dejal Ned. »Mi smo zdaj v Evropi in moramo izrabiti priložnost, da jo popihamo s tega krova.«

»Čeprav se bom od »Nautilusa« težkega srca ločil,« sem pripomnil jaz, »moram Nedu slejkoprej pritrčiti. Prvo ugodno priložnost moramo na vsak način izrabiti, sicer lahko na tej ladji čakamo smrti.«

»To je prava beseda!« je dejal Kanadec.

»Samo eno je treba dobro vedeti. Prilika mora biti res ugodna in srečo moramo imeti! Zakaj če se nam poizkus ponesreči, bo težko kdaj prišla druga taka prilika in na pardon kapitana ne smemo računati.«

»Čisto prav. Toda v tem soglašate z menoj, da treba izrabiti prvo v resnici ugodno priložnost?«

»Vsekakor, Ned! Treba je samo vedeti, katera

priložnost je najbolj ugodna.«

»Katera? Recimo, kadar bi »Nautilus« plul ponoči v najkrajši razdalji od evropske obali.«

»Torej bi morali plavati?«

»Kajpada — v slučaju seveda, če bi bili zadosti blizu obali in če bi podmornica plula na površini. V nasprotnem slučaju seveda ne.«

»Torej, Ned, dobro pazite, kdaj se nam bo nudila taka priložnost. Seveda ne smemo gojiti preveč nad, ker bo kapitan Nemo, ki gotovo ve, da take priložnosti ne bomo zamudili, istotako pazil na nas in bo sploh gledal, da ne bo plul preblizu evropske obali.«

»Imate prav — toda upanja nikoli ne bom izgubil.«

»Jaz tudi ne, Ned.«

Tako se je končal ta razgovor, ki je imel, kakor bomo videli, pozneje jako resne posledice. Dejstva pa so mi sum v polni meri potrdila, zakaj kapitan Nemo je plul zdaj večinoma pod vodo daleč od vsake obali. Brez dvoma je hotel preprečiti vsak poizkus pobege, na drugi strani pa tudi zanj ni bilo varno, če bi v evropskih vodah plul na površini in izpostavil svojo podmornico nevarnosti, da jo množične ladje zagledajo.

Dne 14. februarja sem izvedel, da smo se nahajali v vodah med otokom Kandijo in rtom Matapanom, ki je najjužnejša točka balkanskega polotoka. Takrat, ko sem se bil vkrcal na »Abraham Lincoln«, je bila na Kandiji ravno izbruhnila vstaja proti Turkom. Kaj se je bilo med tem zgodilo na tem otoku, seveda nisem mogel vedeti, pa tudi od kapitana ne bi bil mogel doznati, saj ni imel nobene zveze s kopno zemljo. Zato ga tudi nisem ničesar vprašal, ko je zvečer prišel v salon, kjer sem sedel in prebiral neko revijo. Kapitan je bil zelo zamišljen. Proti svoji navadi je odprl okna na obeh straneh in zelo pazljivo motril morje. Po njegovem obrazu in obnašanju sem takoj videl, da ne opazuje morske

flore ali favne. Občudoval sem ribe, ki so švigale mimo nas, ko naenkrat zagledam prikazen, katere ne bi bil nikoli pričakoval. V vodi se je prikazal človek, potapljač, ki je imel na širokem pasu okoli gola telesa prišito vrečo. To ni bil trup, ampak živ človek, ki je s krepkima rokama rezal valove in časih izginjal, da zajame na gladini sape, potem se pa zopet potopil k nam.

Vzkliknil sem:

»Človek! Najbrž je ušel brodolomu. Treba ga je a vsako ceno rešiti!«

Kapitan ni odgovoril, ampak se samo naslonil na okno. Človek zunaj je storil istotako. Kar osupnil sem, ko mu je kapitan dal znamenje. Človek mu je odgovoril, potem vzplul na površino in za vedno izginil.

»Nič se ne čudite!« se je obrnil k meni kapitan.

»To je Nikola, ribič z rta Matapana, dobro znan po vsem tem otočju. Najboljši potapljač, kar jih je na svetlu Voda je njegovo pravo bivališče. Neprestano plava, zdaj nad, zdaj pod vodo, od enega otoka do drugega, tja do Kandije.«

»Vi ga poznate?«

»Pa še kako dobro, gospod profesor!«

Nato se je kapitan podal k veliki skrinji, v kateri je bil drug železen zaboj, na katerega pokrovu sem bral besede: »Nautilus — mobilis in mobile.«

Kapitan je zaboj vzel iz skrinje, v njej sami pa sem zagledal na dnu samo suho zlato v palicah. Od kod je bila ta dragocena kovina, ki je znašala ogromno vsoto? Kje ga je kapitan dobil in čemu mu je služilo?

Nemo sem zrl ta zaklad. Kapitan je jemal zlato z dna in polagal palice v zaboj. Čenil sem, da je bilo tega zlata najmanj 1000 kil ali nad pet milijonov frankov v denarju. Kapitan je zaboj zaklenil, potem pa napisal naslov z grškimi črkami ter ga pritrdil na pokrov. Nato je pritisnil na gumb.

»Ljudske knjižnice: Iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek: IZPOD GOLICE, 30. Din. vez. 42. Din. — 30. zvezek: Štetičević: NA POLJU SLAVE, 28. Din. vez. 40. Din. — 31. zvezek: Conan Doyle: IZGUBLjeni SVET (The Lost World), 32. Din. vez. 32. Din. — 32. zvezek: Reimich: ZAGORIŠKI ZAVOJ, 30. Din. vez. 32. Din. — 33. zvezek: Bridges: NA POMOC, 30. Din. vez. 42. Din. — 35. zvezek: Brackel: CIRKUSNI OTROK, 28. Din. vez. 40. Din.